

Bronks XL brengt jongeren samen in *Identicity*

Urban cool in overall

NL “Hier word je meer open van,” zegt Romainlwenn Matobi. Samen met zijn klasgenoten van het KTA Jette en een tuinbouwklas uit Vilvoorde heeft hij een theaterstuk gemaakt. Dat gaat straks in première op het XL Festival van jongerentheater Bronks. BRUZZ ging naar de repetities om te kijken of de stad zomaar te versmelten valt met de buiten.

— TOM PEETERS • FOTO'S: SASKIA VANDERSTICHELE

Op het podium van het theater in vormingscentrum Destelheide staan twee groepen jongeren, duidelijk afgescheiden van elkaar. De ene loopt school in de stad, de andere in het groen. Net zoals de ontmoeting tussen die van 't stad en die van de buiten *in real life* wat onwennig begon, doorlopen ze ook op de scène een aftastingsritueel, inclusief het nodige haantjesgedrag en enkele schijngevechten. Maar op het einde van de voorstelling gaan ze wel door dezelfde deur, en is er van twee verschillende groepen geen sprake meer. *Identicity*, het scholenproject dat Bronks op poten zette met theatergezelschap Compagnie Barbarie en Destelheide, is eigenlijk al geslaagd voor de eerste publieke voorstelling op het XL Festival

van Bronks, het theaterfestival bestemd voor en gemaakt door jongeren vanaf 12 jaar. Naar jaarlijkse gewoonte stelt de Brusselse jongerentheaterwerking Bronks tijdens dat festival de resultaten van enkele ateliers voor. Zo maken muzikant Dijn Sanders en kunstenaar Naomi Kerkhove al sinds oktober met een twintigtal jongeren tussen 12 en 14 jaar een theaterperformance over een meisje dat in coma ligt en tussen droom en werkelijkheid zweeft. Hakuna, het castingbureau van Adil El Arbi en Bilal Fallah, begeleidde dan weer enkele jonge Brusselse filmmakers met hun eerste kortfilm. Maar het meest ambitieuze project dat dit jaar op het programma van het festival staat, is zonder meer *Identicity*, omdat het jongeren

samenbracht die amper voeling hadden met kunst en cultuur. “We zagen het eerst echt niet zitten om te gaan acteren,” zegt Cedric Vandenbloom, die in het vijfde jaar Tuinbouw zit, een beroepsrichting aan KTA Horteco in Vilvoorde. “Dat is gewoon niet ons ding. Wij zijn het gewoon om buiten en met onze handen te werken.”

GESCHEURDE BROEK

Dat het toch zo ver is kunnen komen, mag voor een groot deel op het conto geschreven worden van de enthousiaste initiatiefneemster Amber Goethals. Als Bronks-medewerkster had ze al eerder schoolprojecten begeleid, maar met haar eigen Compagnie Barbarie deed ze dat nog nooit. “Het thema was snel gevonden,” zegt ze

THEATER

word je gewoon meer open van," had Romainlwnn ons eerder verteld. "Toen we hier toekwamen, voelde het allemaal wat raar aan. Plots stonden we tegenover leeftijdsgenoten die we niet kenden en die er ook anders uitzagen. Maar snel werd duidelijk dat we allemaal ongeveer hetzelfde zijn."

Aan de stageweek op domein Destelheide in Dworp gingen tien workshops van telkens twee uur vooraf. "Die werden tijdens de lessen PAV (Project Algemene Vorming) gegeven," zegt Ilse Humblet, die als leerkracht meeding met de tuinbouwklas van KTA Horteco. "In die workshops probeerden de mensen van Compagnie Barbarie zoveel mogelijk te weten te komen over onze leerlingen om te achterhalen waar hun talenten lagen en ze vervolgens in te passen in de voorstelling." Haar collega Ilknur Adibelli benadrukt dat de leerlingen eigenlijk gewoon zichzelf spelen, "maar dan een beetje uitvergroet."

CHOUKES

"Het grootste werk bij zo'n project is het vertrouwen winnen van iedereen, en iedereen respect doen hebben voor elkaar," gaat Goethals verder. "Als je dat voor elkaar hebt, dan durft iedereen zich al eens belachelijk te maken. Ik vermoed dat dat vertrouwen er gekomen is toen ze doorhadden dat wij hen niet gingen zeggen: 'Dit is het stuk, jij speelt die rol, en jij die.' Nee, dat hadden ze zelf mee in de hand. Hier in Destelheide is bijvoorbeeld gebleken dat Cedric een keigoede danser is met een geweldig gevoel voor ritme. En Romainlwnn en zijn vrienden zijn meesters in schijngevechten. Dat hetgeen waar ze zich overdag mee amuseren ook theater kan zijn, vooral dat vinden ze zelf geweldig." Natuurlijk speelt de indermele setting een grote rol. We horen Goethals de leerlingen, als ze aan het einde van de repetities wat staan te taffelen, aanspreken met 'schatjes' of 'choukes'. "Ik had verwacht dat er veel meer regels zouden zijn," zegt Cédric. "Maar ze lieten ons doen en gaven ons, indien nodig, een duwtje in de rug." Precies dat werkte motiverend, en daarom kropen we uit onze schulp, besluit ook Romainlwnn: "We zijn hier volwassener geworden dan in onze doordeweekse schoolse omgeving, omdat onze persoonlijkheid hier veel meer tot zijn recht kwam."

gewoon'-houding, eigen aan de provincie. Maar als de leerlingen plots vragen moeten beantwoorden die naar hun dieper liggende overtuigingen peilen, blijken ze plots niet meer tegenover, maar tussen elkaar te staan. Dus misschien kloppen al die clichés over het verschil tussen stad en platteland niet, of worden ze op zijn minst fel overdreven. Op het einde blijkt Cedric, die wel degelijk op zijn plaats zit in de tuinbouwklas en later liefst in een bos gaat wonen, de beste twerker van de hele bende te zijn. En Romainlwnn Matobi, een zesdejaars uit Jette die eerst nog stond te blinken in chic pak en Nike-schoenen, heeft plots een overall aangetrokken. Dat laatste blijkt trouwens een noodzakelijke ingeving te zijn. Zijn broek raakte tijdens de doorloop, vermoedelijk tijdens een van zijn geliefkoosde schijngevechten, gescheurd op een gevoelige plek. "Die kledijwissel stond niet in het scenario," lacht Goethals na afloop. "Maar we gaan ze er zeker in houden." Ook zij heeft gezien dat niets de ongedwongen versmelting tussen stad en buiten beter illustreerde. "Hier

op het einde van een vermoeiende repetitieweek in Destelheide. "Omdat ik zelf moeder ben van jonge kinderen die in de stad wonen, stelde ik me de vraag in hoeverre de plek waar ze opgroeien bepaalt wie ze zijn." Vervolgens ging ze op zoek naar twee uitersten, en zo belandde ze bij een zesde jaar Publiciteitsgrafiek uit het KTA Jette, waar de context stedelijk en condens is, en een vijfde jaar Tuinbouw uit het KTA Horteco in Vilvoorde, een school die zich op een ruim en afgelegen domein in het groen bevindt.

Tijdens de voorstelling zie je de leerlingen in hun natuurlijke habitat. Videobeelden van weides en open ruimte contrasteren met stedelijke gejaagdheid. Fluitende vogels met toeterende auto's. Urban cool met de 'doe maar

Le XL Festival du théâtre Bronks est créé par et pour les jeunes de 12 ans et plus. Dans *Identity*, deux classes du secondaire, l'une de la ville, l'autre de la périphérie, se mêlent.

Youth theatre Bronks's XL Festival is by and for young people 12 years old and above. In *Identity*, a class from an urban context and blends with one from the countryside.